

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

12. De incestu, raptu, & sacrilegio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

bona fide consumpsit. Similiter nec maritus tenetur credere adulteræ. Hæc, quæ diximus de adultera, adultero & filio spurio, dicenda sunt de filio suppositicio, quæ fœmina supponit, & finxit esse suum, ne hæreditas ad alios transiret; & de hoc loquitur illud cap. officij allegatum: quæ diximus enim de illo adulterij, dicenda sunt de isto: verus enim pater & fœmina supponens, tenentur restituere; vel reuelare tenetur fœmina se, vt diximus de adultera.

Aduertendum quartò, licitum esse ad occultandam infamiam, vel vitæ periculum, in adulterio filios exponere in hospitali, dum modo tamen pater & mater reseruant omnes expensas hospitali, si habeant vnde possint reddere. Si vero pauperes sunt, non tenentur, quia talia loca pro pauperibus instituta sunt: debent tamen curam animæ pueri multum habere. Nunquam tamen licet propter vitandam mortem propriam & aliorum etiam occidere puerum, sed est graue mortale & militer abortum facere.

Aduertendum tandem est, quòd inter alias poenas ad adulterorum, hæc vna est, vt adulter perdat ius petendi debitum, vt si maritus adulterauit cum aliqua, potest quidem vxori reddere, sed non habet ius petendi, adeo vt possit vxor ab ipso petere negare debitum, quod ante adulterium non poterat sine mortali. Similiter vir potest negare vxori adultera, & hæc licet possit petere, tamen non ex iure seu iustitia obligante vxor ad reddendum. De hoc tamen dicendum est inferius, in materia de matrimonio.

De incestu, raptu, & sacrilegio.

CAPVT XII.

Quarta species est incestus. Est autem copula cum consanguinea aut affine intra quartum gradum, & peccatum est n. mortale grauius præcedentibus. Quòd autem maior est coniunctio, eò maius est peccatum. Vnde incestus cum consanguinea maius est peccatum quam cum affine, & iura consanguineas cum coniunctiori, sicut etiam inter affines. Incestus non solum est peccatum, sed vnum ex impedimentis impedientibus matrimonium contrahendum, adeo vt peccet mortaliter, qui contrahit sine dispensatione, non tamen dicitur contractum. Sed tenet communis opinio hoc impedi-

mentum intelligi de utroque incestuoso, tam qui affine, quam qui consanguinea abusus est. At Syluest. verb. matrimonium. §. 6. solum de affine intelligit, & hoc videtur probabilius, cum non sit ullus textus tale impedimentum ponens. Qui igitur cum consanguinea suae uxoris rem habuit, ipsa mortua, non potest amplius ducere sine dispensatione: Immo qui etiam rem habuit cum consanguinea eius, cum qua fornicatus est, non potest ducere uxorem; nam fornicatio etiam facit affinitatem. Rursus idem incestuosus cum consanguinea uxoris, non potest petere debitum, sed solum reddere quousque obtineat dispensationem, quam potest dare Episcopus (Armilla verb. dispen. §. 18.) sicut etiam dispensationem ducendi uxorem, si prior moriatur, aut si incestuosus non erat coniugatus.

Quinta species est, raptus. Hoc autem peccatum, quantum ad actum luxuriae, non distinguitur ab alijs, sed addit rapinam & violentiam quandam, siue cum soluta, siue cum coniugata, siue cum virgine, siue cum homine sit. Haec autem violentia fit aliquando ipsi foeminae, aliquando patri, aliquando utriusque simul, & semper est mortale peccatum, & tenetur raptor restituere raptam, vel patri, vel sponso, vel marito, si sponsata, vel coniugata erat. Sunt autem poenae temporales contra raptos positae, & spirituales, de quibus in Concil. Trident. sess. 24. c. 6. ubi raptos decernuntur infames, ipso iure excommunicati, omnium dignitatum incapaces, & non solum hi, sed omnes consilium, auxilium & fauorem dantes. Est & alia quae ad rem facit, & habetur 27. quaest. 2. Can. statutum, qui rapit alienam sponsam, non potest amplius matrimonium contrahere, estque impedimentum impediens contrahendum, sed non dirimens contractum, sicut dictum est de incestu.

Sexta species est sacrilegium, cum copula fit cum persona Deo dicata per votum castitatis, aut religionis, aut copula fit in loco sacro. Vnde cum Sacerdos, vel in minoribus constitutus, vel monachus, vel monialis copulam habet, grauissime peccat sacrilegij peccatum. Similiter laicus rem habens cum monia, vel virgine Deo dicata, rursus committit sacrilegium, qui in loco sacro copulam habet, & quamuis sit conjugalis copula, est mortale, secundum omnes. Vnum tamen dubium est apud Doctores, an si maritus, & uxor tenerentur coelusi in aliquo loco sacro, ut inde non possent exire, licite possent habere copulam.

Quidam dicunt, licitum esse, si multo tempore illic detineatur. Hoc habent Ricard-4. dist. 32. sum. Ang. verb. debitum, §. fin. & Rosel. verb. debitum, §. 7. Quidam ibi negant & dicunt esse mortale. Id tenet Palud. dist. 32. qu. 4. & Tab. matrimonium. 3. §. 5.

At mihi videtur dicendum cum Sylu. verb. debitum. §. 6. Copulam conjugalem dupliciter fidei posse. Vno modo, ad vitandam incontinentiam & peccatum carnis, quo vitatur coniux.

Altero modo, ad alium finem vel delectationem, vel filiorum procreationem, sine necessitate tamen, vel periculo incontinentiæ.

In priori casu licitum est, nec Ecclesia polluitur; in secundo non licet, sed est mortale. Est autem contra raptos, sollicitatores, vel corruptores monialium taxata poena capitis in iure canonico. 27. q. 1. cap. si quis rapuerit, & ipsius bona monasterio depu antur. Est enim profecto peccatum magna animaduersione dignum, & quod Deo summopere displicet.

De peccato contra naturam.

CAPVT XIII.

VLtima species peccati est contra naturam. Cuius quatuor sunt species: Mollities, Inordinatus concubitus, Sodomia, Bestialitas.

Mollities est voluntaria seminis emissio absq; copula; aliter dici solet voluntaria pollutio. Est autem notandum esse tres pollutiones, quædam fit in somnis, quædam in vigilia, sed absq; consensu polluti: & dicitur inuoluntaria pollutio, quæ fit in his, qui seminis fluxum patiuntur; quædam fit in vigilia cum consensu, & dicitur pollutio voluntaria.

In primis, pollutio nocturna, quæ absq; vsu rationis fit, in se non est peccatum, quia non est voluntaria. Fit autem tripliciter; aliquando tota est in somnis; aliquando motus corporis accedit in somnis, tamen emissio fit ferè in vigilia, ita tamen vt homo nondum habeat plenam libertatem se cohibendi; aliquando partim fit emissio in somno, partim in vigilia: & licet aliquando homo sit perfecte expergefactus, tamen non habet potestatem cohibendi se. Nullo horum modorum in se est mortale peccatum; in secundo & tertio potest esse veniale, si